SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 433/2024-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa **DUVIN s.r.o.,** Hodvábna 1291/11, Trebišov, IČO 47 632 631, zastúpeného POPOVIČ & PARTNERS s. r. o., Timonova 4B, Košice, proti uzneseniam Správneho súdu v Košiciach č. k. 1Sf/6/2024-50 z 13. mája 2024 (Rvp 1853/2024), č. k. 1Sf/4/2024-49 z 13. mája 2024 (Rvp 1854/2024), č. k. 1Sf/9/2024-50 z 13. mája 2024 (Rvp 1855/2024), č. k. 1Sf/7/2024-49 z 13. mája 2024 (Rvp 1856/2024), č. k. 1Sf/10/2024-52 z 13. mája 2024 (Rvp 1857/2024), č. k. 1Sf/13/2024-52 z 13. mája 2024 (Rvp 1858/2024), č. k. 1Sf/12/2024-50 z 13. mája 2024 (Rvp 1859/2024), č. k. 1Sf/15/2024-50 z 13. mája 2024 (Rvp 1860/2024), č. k. 1Sf/16/2024-49 z 13. mája 2024 (Rvp 1861/2024), č. k. 1Sf/18/2024-50 z 13. mája 2024 (Rvp 1862/2024), č. k. 1Sf/19/2024-52 z 13. mája 2024 (Rvp 1863/2024), č. k. 1Sf/21/2024-50 z 13. mája 2024 (Rvp 1864/2024), č. k. 1Sf/22/2024-51 z 13. mája 2024 (Rvp 1865/2024), č. k. 1Sf/24/2024-50 z 13. mája 2024 (Rvp 1866/2024) a č. k. 1Sf/25/2024-49 z 13. mája 2024 (Rvp 1867/2024) takto

r o z h o d o l :

1. Veci vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1853/2024, Rvp 1854/2024, Rvp 1855/2024, Rvp 1856/2024, Rvp 1857/2024, Rvp 1858/2024, Rvp 1859/2024, Rvp 1860/2024, Rvp 1861/2024, Rvp 1862/2024, Rvp 1863/2024, Rvp 1864/2024, Rvp 1865/2024, Rvp 1866/2024 a sp. zn. Rvp 1867/2024 **s p á j a** na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1853/2024.

2. Bod 1 výroku tohto uznesenia nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

3. Ústavné sťažnosti **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie ústavných sťažností

1. Sťažovateľ sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 11. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami správneho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Tiež navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia, priznať mu finančné zadosťučinenie 500 eur (v každom jednotlivom prípade) a priznať mu aj náhradu trov konania.

2. Správnou žalobou z 8. januára 2024 sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutí Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) z 8. novembra a 9. novembra 2023, ktorými boli potvrdené rozhodnutia Daňového úradu Košice z 13., 18., 19. a 21. júla 2023, ktorými bolo sťažovateľovi predbežnými opatreniami podľa § 50 ods. 1 písm. a) a § 50 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uložené zložiť na účet správcu dane v lehote 15 dní od doručenia jednotlivých rozhodnutí peňažnú sumu za kontrolované zdaňovacie obdobia spolu v celkovej výške 767 789,58 eur z obavy, že sťažovateľ túto daň za január 2021 až december 2022 neuhradí, bude nevymožiteľná alebo jej vymáhanie bude spojené so značnými ťažkosťami. Správny súd ako konajúci súd svojím uznesením sp. zn. 1Sf/1/2024 z 25. januára 2024 vylúčil na samostatné súdne konanie jednotlivo všetky správnou žalobou napadnuté rozhodnutia finančného riaditeľstva, a to napriek tomu, že sťažovateľ v bode I.C svojej správnej žaloby zdôrazňoval, že tieto rozhodnutia finančného riaditeľstva spolu skutkovo a právne súvisia.

3. Sťažovateľ zároveň podľa § 185 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) požiadal o priznanie odkladného účinku jeho správnej žalobe. Odôvodnil to tým, že prevádzkuje autobazár a daňový úrad mu 24 rozhodnutiami uložil za všetky mesiace rokov 2021 až 2022 zložiť celkom 767 789,58 eur, čo je v rozpore s požiadavkami primeranosti postupu správcu dane pri správe daní. Okrem toho v júli 2023 daňový úrad na základe týchto rozhodnutí začal daňové exekučné konania, čo viedlo k zablokovaniu jeho účtu v banke a vymoženiu približne 100 000 eur, čo mu celkom znemožnilo podnikanie.

4. Ústavnou sťažnosťou namietanými uzneseniami správny súd návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku jeho správnej žalobe opakovane zamietol. Vychádzal pritom z § 185 písm. a) SSP, podľa ktorého odkladný účinok možno správnej žalobe priznať, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Podľa správneho súdu sťažovateľ tieto skutočnosti nepreukázal. Uviedol, že hroziace následky musia byť závažnejšie ako prelomenie princípu právnej istoty právoplatného rozhodnutia. Hrozba pritom musí byť priama a nesmie ísť len o hypotetickú možnosť. Rovnako nesmie byť ani nepatrná, ale musí mať závažný dopad. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie ústavného súdu č. k. III. US 364/2017-96 z 30. mája 2017.

5. Sťažovateľ následne všetky uznesenia správneho súdu (označené v záhlaví tohto uznesenia, pozn.) o nepriznaní odkladného účinku jeho správnej žalobe napadol hromadným podaním jeho ústavných sťažností.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ zdôrazňuje, že proti všetkým 24 rozhodnutiam finančného riaditeľstva podal jednu správnu žalobu, v ktorej žiadal o priznanie odkladného účinku voči všetkým 24 rozhodnutiam finančného riaditeľstva. Správny súd však v rozpore s jeho predstavou uznesením z januára 2024 vylúčil na samostatné súdne konanie jednotlivo všetky správnou žalobou napadnuté rozhodnutia finančného riaditeľstva. Podotýka, že namietané uznesenie je potrebné vnímať vo vzťahu ku všetkým rozhodnutiam, ktorými mu bolo uložené zložiť celkom 767 789,58 eur. Sťažovateľ tvrdí, že správny súd *„potvrdil“* nezákonné predbežné opatrenia finančného riaditeľstva bez toho, aby sa relevantne vysporiadal s jeho námietkami o arbitrárnosti rozhodnutiami na zaplatenie uložených 767 789,58 eur, keďže daňový úrad v rozhodnutiach nevysvetlil, ako dospel k tejto čiastke. Zdôrazňuje, že daňové kontroly, v ktorých priebehu boli tieto predbežné opatrenia vydané, sú stále prerušené, čo bude trvať až do zistenia skutočností podľa osobitného predpisu – nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010 zo 7. októbra 2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty.

7. Porušenie základného práva sťažovateľ identifikuje v tom, že v namietanom uznesení absentuje akékoľvek relevantné odôvodnenie právneho posúdenia veci a právnej úvahy správneho súdu o tom, ako sa vysporiadal s ním tvrdenými skutočnosťami. Uznesenie považuje za formalistické, keďže obsahuje len všeobecné konštatovania o inštitúte odkladného účinku bez akéhokoľvek prihliadnutia na okolnosti jeho veci. Z odôvodnenia uznesenia podľa sťažovateľa nemožno vyčítať ani jedinú či už právnu, alebo skutkovú úvahu vo vzťahu k jeho veci. Ide o akési univerzálne odôvodnenie. Je toho názoru, že v rámci ústavnej udržateľnosti namietaného uznesenia možno posúdiť len to, či bolo vydané príslušným orgánom a či je náležite odôvodnené. Podľa sťažovateľa však odôvodnenie namietaného uznesenia nezodpovedá ústavným požiadavkám, keďže správny súd sa vôbec nevyporiadal s tým, že predbežnými opatreniami mu bolo uložené zložiť celkom 767 789,58 eur, čo má na neho likvidačné účinky, keďže mu tým bol od júla 2023 znemožnený akýkoľvek výkon ďalšieho podnikania, hoci predtým bol spoľahlivým daňovým subjektom dosahujúcim zisk.

III.

K spojeniu vecí

8. Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nemá osobitné ustanovenia o postupe pri spojení vecí na spoločné konanie. V súlade s § 62 zákona o ústavnom súde o primeranom použití Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) možno však v konaní o ústavnej sťažnosti (čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde) primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 166 ods. 1 CSP, podľa ktorého v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

9. Podľa čl. II bodu 10 prvej, druhej, šiestej a siedmej vety rozvrhu práce na rok 2024 v záujme hospodárnosti konania môže plénum ústavného súdu rozhodnúť o spojení vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené členom rôznych senátov ako sudcom

spravodajcom, na spoločné konanie, ak tieto veci spolu skutkovo alebo právne súvisia (z hľadiska predmetu konania) alebo v nich ide o tých istých účastníkov. Návrh na rozhodnutie o spojení môže plénu ústavného súdu podať sudca spravodajca vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje, alebo predseda ústavného súdu. O spojení ostatných vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré spolu skutkovo alebo právne (z hľadiska predmetu konania) súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov, rozhoduje príslušný senát ústavného súdu určený podľa bodu 5, a to na návrh sudcu spravodajcu vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne senát inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr.

10. Podľa čl. II bodu 5 rozvrhu práce na rok 2024 na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená (§ 47 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

11. Z obsahu ústavných sťažností vyplýva, že tieto spolu skutkovo a právne súvisia, pričom argumentácia sťažovateľa je v nich prakticky totožná, a smerujú proti rozhodnutiam s obsahovo totožným odôvodnením.

12. S touto totožnou argumentáciou ústavných sťažností sa možno vysporiadať jedným rozhodnutím, čo je v záujme hospodárnosti konania. Preto boli konania o ústavných sťažnostiach sťažovateľa podľa § 166 ods. 1 CSP spojené na spoločné konanie, v ktorom je sudcom spravodajcom Miroslav Duriš, ktorému boli pridelené všetky posudzované ústavné sťažnosti s ohľadom na čl. II bod 11 rozvrhu práce na rok 2024.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že veci sp. zn. Rvp 1853/2024 až Rvp 1867/2024 spojil na spoločné konanie pod sp. zn. Rvp 1853/2024 (bod 1 výroku tohto uznesenia).

14. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že výrok 1 tohto uznesenia o spojení konaní nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

IV.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

15. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že rozhodnutie o odkladnom účinku správnej žaloby nie je rozhodnutím vo veci samej a následky z neho plynúce nie sú konečné a nezmeniteľné (III. ÚS 468/2018, I. ÚS 158/2020). Posúdenie splnenia podmienok priznania odkladného účinku správnej žaloby je vecou správneho súdu. K prieskumu splnenia týchto podmienok nie je ústavný súd oprávnený. Možno posúdiť len to, či má rozhodnutie o odkladnom účinku zákonný podklad, či bolo vydané príslušným orgánom a taktiež či nie je prejavom svojvôle, najmä či je náležite odôvodnené (I. ÚS 346/2017). Aj v konaní o priznaní odkladného účinku správnej žalobe musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu (I. ÚS 295/2021).

17. Napadnuté uznesenia správneho súdu sú vzhľadom na už uvedené z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné. Správny súd sa pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa nedopustil svojvôle, pretože vychádzal zo zákonnej úpravy priznania odkladného účinku správnej žalobe a v súvislosti s tým sa náležite zaoberal tvrdeniami sťažovateľa o hrozbe vzniku ujmy, ktorú by mu mali spôsobiť rozhodnutia finančného riaditeľstva. Rozhodnutia zároveň dostatočne odôvodnil, keď zreteľne uviedol, že predpokladom vyhovenia návrhu nie je len tvrdenie o vzniku ujmy, ale aj jej riadne preukázanie, keď len potenciálna ujma nepostačuje. Pri dôvode podľa § 185 písm. a) SSP by mal žalobca dostatočne vymedziť aj konkrétny dôvod a skutkové okolnosti s ním spojené, keďže od tohto vymedzenia závisí aj rozhodnutie správneho súdu a rozsah jeho odôvodnenia. Práve to sťažovateľ nepreukázal, keď návrh nepodporil dôkazmi na preukázanie hrozby závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku. Sťažovateľ vo svojej správnej žalobe (v časti I.D – návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, pozn.) prakticky iba opisoval skutkový stav z daňového konania, pričom všetky súvisiace rozhodnutia daňového úradu, resp. finančného riaditeľstva subjektívne hodnotil ako nezákonné. Okrem opatrení daňového úradu na zabezpečení predbežne vykonateľnej pohľadávky neuviedol žiadne konkrétne okolnosti týkajúce sa jeho podnikania, ktoré by spĺňali parametre dôvodov podľa § 185 písm. a) SSP. Ústavný súd tu podotýka, že z nominálneho hľadiska vždy ak správca dane predbežným opatrením uloží daňovému subjektu daňovú povinnosť, má to negatívny vplyv na tento daňový subjekt. Takýto negatívny vplyv ale nie je možné bez ďalšieho stotožniť so zákonnými dôvodmi fakultatívneho odkladného účinku správnej žaloby. Správny súd v napadnutých uzneseniach správne poukázal aj na to, že priznanie odkladného účinku správnej žaloby je výnimočné rozhodnutie, v ktorom sa prelamujú právne účinky právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy. Ústavný súd teda nemohol za zjavne nesprávne považovať závery namietaných uznesení správneho súdu, podľa ktorých sa sťažovateľom popísaná ujma javila v tomto momente ako hypotetická.

18. Záver správneho súdu o nesplnení podmienok na vyhovenie návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku správnej žalobe je preto potrebné považovať za ústavne akceptovateľný. Namietané uznesenia nevybočili z medzi ústavnosti a správny súd náležite vyložil a aplikoval rozhodné ustanovenia Správneho súdneho poriadku, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Okrem toho sťažovateľovi nič nebráni podať nový návrh na priznanie odkladného účinku správnej žaloby a relevantne preukázať existenciu skutočností, ktoré predstavujú reálnu hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ku ktorým by došlo okamžitým výkonom rozhodnutia žalovaného.

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

20. Na základe uvedeného ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľa pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami správneho

súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto uznesenia).

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

22. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu